

”Tuliruusu on palannut”

taistelu Barcelonan kaduista

CrimethInc.

Kevät 2012

Sisältö

1. Historia	3
Lakko	8
Tukahduttaminen	11
2. Opetukset	13
Strategiset jännitteet	16
Liite A: Selvennys vaikutusvaltaisista vähemmistöistä	19
Liite B: Propaganda-arkisto	20

Toukokuussa 2011 kymmenet tuhannet valtasivat aukioita eri puolilla Espanjaa. Protestiliikkeen jälkeen vastaavia valtauksia syntyi eri puolilla maailmaa. Yksi seuraaja oli Yhdysvaltojen Occupy-liike. Maanlaajuinen yleislakko 29. maaliskuuta 2012 puhkesi suuriksi katutaisteluiksi Barcelonassa, kun osanottajat saivat katujen hallinnan pois mellakkapoliisilta. Kuinka näin pääsi käymään ja mitä se voi kertoa valtausliikkeiden tulevaisuudesta Espanjan ulkopuolella?

Barcelonan kirjeenvaihtajamme taustoittaa tässä kattavasti maaliskuun yleislakon mellakoi- ta, jäljittää ne aukiovaltauksista yleislakkoon sekä tutkii kysymyksiä, jotka ovat nousseet esiin anarkistien kohdattua uusia haasteita ja mahdollisuuksia.

1. Historia

La rosa de foc ha tornat!” Siinä oli tunnelma yleislakon aikaan 29. maaliskuuta 2012. Vaikka liitot arvioivat osanotoksi vaikuttavat 77%, kaikkia puhutti lähinnä Barcelonan taivasta tummen- taneet tulet.

1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa, kun Barcelonassa tehtiin anarkistisia attentaatteja ja pommi-iskuja enemmän kuin missään muussa kahdessa maassa yhteensä, kun kymmeniä kirkkoja ja poliisiasemia poltettiin maan tasalle, kaupunki tunnettiin hellittelynimellä la rosa de foc, ”tuliruuusu”. 1920- ja 30-lukujen vaihteessa ollut ”vallankumouksellisen voimistelun” kausi nosti kaupungin maailmanlaajuisesti esille anarkististen kamppailujen laboratoriona. Tuo rooli vietiin entistä pidemmälle heinäkuun 1936 vallankumouksen myötä. Katalonian maquiden – sissien – taistelu Francon aikana edelsi Euroopassa ja latinalaisessa Amerikassa 60- ja 70-luvuilla kukoista- neita sissiliikkeitä; joissain tapauksissa kokemusta ja materiaalia tuli suoraan heiltä. Mutta tämä historia on pitkälti kadotettu. Fasismin ja demokratian pakottaman murtuman ansiosta Barcelona menetti merkityksensä vallankumouksen näyttämöllä.

Demokraattisten valtojen tukema neljänkymmenen vuoden diktatuuri ja tukahduttaminen ku- kisti anarkistiliikkeen Kataloniasta ja muualta Espanjasta. Anarkisteille jäi runsaasti yleistä myö- tätuntoa, mutta sekin haihtui siinä vaiheessa, kun uutta nousua tehnyt vallankumous ajautui siir- tymäksi demokratiaan 1970-luvulla. Sadat tuhannet lähtivät kaduille ja toivoivat nostavansa -36 pudotetun lipun, mutta hallitus pelasi korttinsa taitavasti ja paluun tehnyt CNT huonosti. Demo- kratia vei voiton. Siitä asti kaupunki on ollut rauhoitettu, jos ei suorastaan kesytetty. Tuliruuusu pääsi unohtumaan.

Kiihkeät naapurustokamppailut jatkuivat 1980-luvulle, mutta ne rajoittuivat pääasiassa mar- ginaalisille siirtolaisalueille¹ ja ne rauhoittuivat pitkälti slummien poliittisella ja taloudellisella integraatiolla – tai puskutraktorilla. 1990-luvulla oli muutamia kiihkeitä talonvaltaajien ja anti- fasistien mellakoita, mutta media onnistui eristämään ne ilmiöinä. Uuden vuosituhannen ensim- mäisellä vuosikymmenellä sosiaalinen kontrolli ja rauhoittaminen meni eteenpäin suurin harp- pauksin. Kuvioihin tuli uusi demokraattisiin poliisitaktiikoihin koulutettu poliisivoima – mossos d’escuadra – sekä hellittämätön järjestyssääntöjen toimeenpano. Ajan myötä mellakka ja katu- taistelun tietotaito katosi, enää ei ollut polttopulloja eikä häätöjen vastustamista. Poliisista tuli koskematon: niiden täytyi vain juosta kohti – tai pelkästään vetää pamput esille – ja ihmiset juoksivat karkuun.

¹ Tuohon aikaan siirtolaiset tulivat pääosin Etelä-Espanjasta.

Taisteluhenkeä esiintyi yhä laajalti, ainakin anarkistien, joidenkin talonvaltaajien ja joidenkin indepesien, Katalonian itsenäisyysmielisten², keskuudessa, mutta enää ei ollut välineitä tuon hengen ilmaisemiseksi. Vuonna 2007, kun poliisi yritti saada kadut lopullisesti täyteen hallintaansa keskeyttämällä kaikki luvattomat mielenilmaukset, niin kutsutut antisistemat³ estivät sen hakemalla laajoja liittoumia, palaamalla kaduille ja painottamalla ristiriitaa valtion demokraattisen narratiivin sekä sen käytännön toiminnan välillä. Sinnikkyys tuotti joitain tuloksia, mutta kukaan ei keksinyt kuinka palata hyökkäyskannalle.

Kun talouskriisi rapautti yhteiskuntarauhan takana ollutta sosiaaliturvaa, muutaman tuhannen antisisteman lisäksi myös monet muut alkoivat toimia. Syntyi naapurustokokouksia, joiden takana oli hyvää tarkoittavia reformisteja, indepesejä tai kaappilibertaareja, ja jotka houkuttelivat muutamia trotskilaisia ja vastaavia. Anarkistinen CNT ja anarkoreformistinen CGT, jotka olivat pysyneet kasassa pienillä työtaisteluilla ketjukaupoissa ja bussinkuljettajien parissa, valmistautuivat taisteluun, joka sopi paremmin heidän historiaansa.⁴ Indepesit, joita ärsytti vuosien merkityksettömyys itsenäistymisen suuresta kannatuksesta huolimatta, ja jotka olivat saaneet virtaa uudesta puolueesta, joka ei ollut vielä ehtinyt hallitukseen pettämään heidät, alkoivat myös valmistautua uuteen hyökkäykseen. Sitten on vielä mustan blokin anarkistit, jotka ovat lopultaikin valmiita aloitteen ottamiseen, kun ensin vuosien ajan kiersivät kehää isku-tukahduttaminen-vankituki. Tapahtui siirtymä yöllisen toiminnan, antisosiaalisen propagandan ja autonomisten ghettojen itseorganisoitumisen rajalliselta kentältä huokoisemmalle maaperälle, jossa heidän aiemmin hiomansa taidot saattoivat saada suurempaa vaikutusta.

Yleislakon 29. syyskuuta 2010 kutsui koolle suurimmat liitot (CCOO ja UGT) yhdessä pienempien liittojen (kuten CNT ja CGT) kanssa. Mutta suuri osa organisoitumisesta tapahtui naapurustokokouksissa, liitoista riippumattomissa anarkistiryhmissä sekä indepesien ja muiden parissa. Kansallisella tasolla tarkasteltuna se oli menestys liittojen kannalta, koska enemmistö osallistui, vaikka kyseessä oli ensimmäinen yleislakko kahdeksaan vuoteen. Barcelonassa lakko onnistui myös kapinalliselta kantilta, kun se synnytti kiihkeän mellakan, jonka aikana hyökkäykset valtiota ja kapitalismia vastaan yleistyivät. Mellakointi oli pitkälti spontaania ja sen takana oli suuremmat joukot kuin yleensä. Laajuus ja kiihkeys oli sellaisella tasolla mitä ei oltu nähty ainakaan sitten Cine Princesa -mellakoiden 1996.⁵ Tulevaa toimintaa ja asenteita muokkasi useat pidätyk-

² Katalaaneja, jotka vastustavat Espanjan miehitystä. ”Indepeillä” on useita organisaatioita, joista suurin osa on sosialistisia. Myös nuorisjärjestöjä on runsaasti. Espanjan hallitukseen osallistuvia vasemmistolaisia katalaanipuolueita (kuten ERC) pidetään yleisesti indepeseinä, mutta ne sulkevat usein ulos radikaalin ja sosialistisen aineksen. Katalaanifasisteja sen sijaan ei pidetä indepeseinä.

³ Antisistema on lehdistön keksimä käsite, jolla niputetaan yhteen kaikki yhteiskunnan kapinalliset, jotka ansaitsevat tukahduttamista, eivät poliittista ääntä. Katalonian historiasta johtuen sen koommin anarkisteja kuin indepesejä ei voi ottaa tukahduttamisen kohteeksi loukkaamatta demokraattisen narratiivin herkkyyttä, sillä molemmat ryhmät ovat laajalti tunnettuja ja niitä pidetään poliittisesti legitimeinä.

⁴ CGT, kahdesta liitosta huomattavasti suurempi, on seurausta CNT:n katkerasta jakautumisesta, joka kesti koko 80-luvun ja heikensi alkuperäistä organisaatiota. CGT on mukana siinä ammattiliittojen institutionalisoitumisessa, jonka takana on Moncloan sopimus vuodelta 1977. Vaikka koko CNT torjui sopimuksen, monet CNT:n alaiset liitot näkivät uuden tilanteen hyväksymisen välttämättömäksi ja muokkasivat periaatteitaan sen mukaisiksi, mikä johti jakautumiseen. Irtautuneet muodostivat lopulta CGT:n ja osallistuivat sen alla työpaikkavaaleihin, joissa nimetään työläisten viralliset edustajat, joiden mukaan liitot saavat valtionavustusta. Tulee muistaa, että Espanjassa vain hyväksytyt liitot voivat kutsua lakkoon. Jos yleislakko on virallinen, kaikilla työläisillä on oikeus osallistua, vaikka monet työnantajat eivät kunnioitakaan tuota oikeutta. Yksi Katalonian työtaisteluperinteen huono puoli on siinä, että korpilakkoja ei juurikaan nähdä, koska taistelevia liittoja on olemassa ja viralliset lakot ovat pitkäikäinen yhteiskunnallinen instituutio.

⁵ Cine Princesa -mellakat alkoivat vallatun sosiaalikeskus Cine Princesan häädöstä Via Laietanalla 28. lokakuu-

set sekä median kiihkeä mustamaalauskampanja. Joka tapauksessa syyskuu 2010 antoi useille toimijoille lisää voimaa ja sosiaalista tukea.

CCOO ja UGT menivät välittömästi neuvottelupöytään ja vaihtoivat suuren osan tuosta tuesta etuoikeuteen saada allekirjoittaa sosialistihallituksen eläkeuudistus. Molemmat liitot olivat linjassa aikaisemman toimintansa kanssa. UGT oli ollut merkittävä tekijä työväen kamppailujen hankaloittamisessa 1920- ja 30-luvuilla. UGT oli juuri se massaorganisaatio, joka 1936 antoi mitättömän kokoiselle stalinistijoukolle tarvittavan suojan vallankumouksen sabotoimiseksi. CCOO (Comisiones Obreras, Työläisten Komitea) on 1970-luvun libertaristikommunistisen työläisautonomialiikkeen institutionalisoituma. Kun Kansanpuolueeksi muuttuneet fasistit etsivät vasemistolaisia mukaan hallitukseen estämään vallankumous demokraattisen naamarin avulla, he löysivät haluamansa CCOO:sta ja vastauudistetusta sosialistipuolueesta (PSOE).

Toisaalla taas (CNT:stä irronnut) CGT ja kaksi CNT:tä (toinen jako) ylittivät ikivanhat vihanpitonsa ja alkoivat tehdä läheisempää yhteistyötä. Talonvaltaajat ja mustan blokin anarkistit alkoivat myös tehdä yhteistyötä CNT-anarkistien kanssa tai liittyivät naapurustokokouksiin ja tekivät yhteistyötä indepesien, kaappilibertaarien ja yhteisöaktivistien kanssa. Laajamittainen eristyneisyys, yhtä lailla seurausta yhteisestä sosiaalisesta tilanteesta kuin tietyistä valinnoista, alkoi sulaa pois.

Tammikuussa 2011 jälkimmäiset liitot päättivät järjestää uuden yleislakon ilman kahta suurinta liittoa. Suurin osa piti tätä toista lakkoa epäonnistuneena matalan osanottajamäärän takia. Siinä lakon tarkoitus määritetään ammattiliiton määrällisen organisaatiomentaliteetin kautta. Tammikuun lakon historiallinen merkitys oli osoittaa se, että CCOO ja UGT menettivät otettaan. Se osoitti kuinka kapinallisemmasta logiikasta käsin toimivat pystyvät ottamaan aloitteen, aiheuttamaan huomattavaa häiriötä ja kommunikoimaan radikaaleja ajatuksia, jos ne vain haluavat toimia pieniä piirejä laajemmin ja käsitellä arkielämän aiheita, jotka usein ovat olleet reformistisen diskurssin yksinoikeus. Tämä on niiden kahden jännitteen ytimessä, jotka toistuvat pitkin tapahtumaketjua kohti maaliskuun yleislakkoa. Nämä jännitteet liittyvät siihen miten yhteisyyden periaate muuttuu siirtymässä eristyksen ajasta yhdistymisen aikaan, ja kuinka välittömät huolenaiheet usein liitetään reformistisiin keinoihin ja idealistiset aiheet vallankumouksellisiin keinoihin, mikä luo väärän vastakkainasettelun. Tätä pohditaan paremmin viimeisessä osassa.

27. tammikuuta 2011 jälkeen seuraava merkittävä päivä oli vappu, jolloin kapitalismin vastainen mielenosoitus koostui mustan blokin anarkisteista, CNT:stä sekä indepesistä, jotka marssivat Gràciasta rikkaiden asuinalueelle Sarriàan, jossa hajotettiin satakunta pankkia ja luksuskauppaa ennen kuin poliisi onnistui hajottamaan mielenosoituksen. Vappu 2011 osoitti aikaisemmin erillään olleiden antisistemojen uuden yhdistymisen voiman. Väellä ei vielä ollut voimaa sietää poliisia eivätkä he olleet oppineet uudestaan katutaisteluiden tietotaitoa, mutta he onnistuivat käymään hyökkäykseen. Vuosien ajan mustan blokin anarkistit Barcelonassa olivat yrittäneet tehdä vapusta jonkinlaisen taistelevan vapaapäivän, mutta moninaisista ja luovista yrityksistä

ta 1996. Mellakoiden osanottajat ovat yleensä erimielisiä mellakoiden laittamisessa järjestykseen. Mellakat ovat ennen kaikkea subjektiivisia kokemuksia, joiden arvioimiseen vaikuttaa suuresti missä päin kaupunkia sattui olemaan ja millä mittarilla tapahtumia punnitsee. Syyskuun 29. mellakat levisivät spontaanisti tuhansien ihmisten pariin eri puolille kaupunkia, pääosin lyhytkestoisina yhteenottoina. Cine Princesa -mellakoissa kyse oli satojen ihmisten – talonvaltaajia ja naapureita – kohdistetuista ja määrätietoista hyökkäyksistä omaisuutta ja poliisia vastaan yhdessä osassa kaupungin keskustaa.

⁶ Toisinaan taas media on ollut karkäs käyttämään kuvia epäjärjestyksestä ja tuhosta mobilisoidakseen julkista tukea antisistemojen tukahduttamiselle. Ero strategiassa vappuna viittaa johonkin sellaiseen motiiviin, jota voimme vain arvailla.

huolimatta epäonnistuivat siinä joka kerta, kun taas CNT-anarkistit olivat tyytyneet rauhallisiin marsseihin katoavan historian muistoksi. Vuoden 2011 menestys oli tärkeä läpimurto. Se paljasti myös pelon siitä, että antikapitalistinen väkivalta löytäisi laajaa kaikupohjaa, sillä media pääosin vaikenä koko mielenosoituksesta.⁶

Toisaalta taas joidenkin mielenosoittajien tekemä kritiikki osoitti, että nämä suhteet katoaisivat, jos huppupäät käyttäisivät heterogeenisiä ja monimuotoisia tiloja välineellisesti pelkkänä mykkänä ja käteväenä maaperänä paikkojen hajottamiselle eikä millekään muulle. Kritiikki ei ollut pasifistista, eikä se tullut ihmisiltä, joita häiritsi rikkaiden asuinalueen hajottaminen. Se liittyi enemmän siihen kuka tulisi ottamaan vastaan tukahduttamisen, kuka joutuisi pitämään puolia poliisia vastaan ja kuka pisti paikat hajalle – tai siihen mitä tarkoittaa yhteisissä päämäärissä pitäytyminen tai tiedon jakaminen niin, että toiset eivät joutuisi yhteenoton keskelle yllättäen. Joka tapauksessa, jouduttuaan vuosien ajan kohtaamaan väkivaltansa yleisen tuomitsemisen, antisisteman kapinallisemmat osatekijät olivat alttiita jättämään kritiikit huomiotta.

Pian vapun jälkeen alkoi aukoiden valtausliike 15. toukokuuta (15M). Se miten 15M kehittyi Barcelonassa, ja kuinka demokraatit joutuivat laittamaan naamarin ylleen ihan vain osallistukseen omaan luomukseensa, osoittaa anarkistien vaikutusvaltaa, joka on huomattavasti heidän lukumääränsä suurempi. Poliitikkoja ei sallittu. Avoimien yleiskokousten käytäntö sekä ajatus siitä, että ”kukaan ei edusta meitä”, yleistyivät. Jokaisen ryhmän ja organisaation täytyi ainakin puheissa kannattaa hajauttamista, horisontaalista päätöksentekoa ja keskinäistä apua, minkä lisäksi useat uudet ryhmät harjoittivat niitä käytännössä. Nopeasti kasvava vähemmistö liikkeen sisällä lakkasi kokemasta mediaa liittolaisena ja alkoi vastata kritiikillä, inholla ja jopa fyysisillä hyökkäyksillä. Pasifistinen hegemonia kukistettiin muutamassa kuukaudessa. Naapurustokokoukset menivät eteenpäin suurin harppauksin, kun niiden määrä kasvoi kuudesta yli kahteenkymmeneen, osanottajamäärät kasvoivat kymmenistä satoihin ja paikat vaihtuivat sisätiloista asuinalueiden keskusaukioille. Muutamat naapurustokokoukset jopa sallivat osanottajien omaehtoisen suoran toiminnan ja harjoittivat yhtenäisen sijaan moninaista päätöksentekoa, ylittivät suoran demokratian pikkumaisen autoritaarisuuden.

Mielenosoitukset yleistyivät ja tavaksi tuli kulkea asuinalueiden omina mielenosoituksina keskustaan päämielenosoituksen lähtöpaikalle. Niistä tuli niin yleisiä, että jopa vain viidenkymmenen ihmisen joukko pystyi ottamaan merkittävän kadun hallintaansa eikä poliisi enää puuttunut luvattomiin mielenosoituksiin. Solidaarisuudesta ja vankituesta tuli jaettava vastuuta, kun tuhannet ihmiset, kokonaiset naapurustoyleiskokoukset, lähtivät liikkeelle, kun aiemmin antisistemoina eristettyjä ihmisiä oli pidätetty poliitikkoja vastaan hyökkäämisestä. Useat naapurustot käynnistivät ”keskinäisen avun verkostoja”, jotka perustuvat löyhästi Seattlen ja Tacoman anarkistien kehittämään malliin. Ensimmäinen niistä, Clotin naapuruston verkosto, sai mainetta pitkin Kataloniaa, kun se organisoi pankin lunastaman talon hädälle vastarintaa, jossa poliisi haastettiin fyysisesti.

Jotkut vaihtoivat vain terminologiaa, mutta kokonaisuudessaan käytännöt alkoivat muuttua. Vaikka monet alkoivat kutsua itseään anarkisteiksi, anarkistit pysyivät pienenä, mutta vaikutusvaltaisena vähemmistönä.

Anarkistit levittäytyivät aikaisempaa laajemmalle kentälle. Useaan otteeseen he taistelivat uusien ystävien kanssa naapurustossa tai työpaikalla. Samaan aikaan he kasvattivat sisäistä kommunikaatiota keskustelujen ja yleiskokousten avulla, teroittivat käytäntöjään, jakoivat ajatuksia sekä rakensivat yhteisen voiman tunnetta. Vaikka jotkut halusivat yhdistymistä, suurin osa ei

halunnut, ja anarkistinen tila säilyi hajanaisena mutta avoimena. Suurin osa koordinaatiosta oli spontaania – perustui jaettuun informaatioon yhteisen suunnittelun sijaan.

Tämä ei missään vaiheessa ollut helppo prosessi. Anarkistiset periaatteet olivat erittäin vaikutusvaltaisia, mutta anarkistien ylimielisyys oli usein niiden leviämisen tiellä. Rekuperaation kritiikki – reformistiaktivistit ja instituutiot tekemässä kamppailuja vaarattomiksi – oli yleistä Barcelonan anarkistien parissa. 1990-luvulla ja viime vuosikymmenellä jopa CNT:tä oli syytetty siitä. Katalonian libertaarien enemmistö ei ole koskaan pitänyt itseään osana vasemmistoa. Mutta nyt anarkistit löysivät kiistämätöntä arvoa yhteistyöstä reformistien kanssa, tai ihmisten kanssa, joiden näkemys vallankumouksesta taipui kohti rekuperaatiota.

Oli vaikea päättää kenen kanssa tehdä yhteistyötä, kuinka esittää perusteltu kanta reformistista näkemystä vastaan ampumatta viestintuojaa, kuinka luovia tilanteessa, jossa anarkisteilla on yht’äkkiä paljon vaikutusvaltaa mutta periaatteidemme toteutuminen oli toisten varassa. Monet anarkistit muuttuivat tapahtumien kuluessa, mutta harvat myönsivät ääneen kuinka paljon he olivat oppineet kanssakäymisestä toisten ihmisten kanssa tai kuinka välttämätöntä ei-anarkistien kamppailut olivat ristiriitaiselle, kaoottiselle kokonaisuudelle. Toisaalta taas yht’äkkiä ei ollut enää siistiä olla avoimesti ylimielinen, ja monet anarkistit kritisoiivat tovereitaan ja itseään ja kannustivat nöyryyteen. Muutama oli sitä mieltä, että kun valitaan kenen kanssa tehdään hommia, vilpittömyys on tärkeämpää kuin poliittiset yhteydet tai identiteetit.

Helmikuun lopulla 2012 oli Barcelonassa tarkoitus järjestää nelipäiväinen julkisen liikenteen lakko. Työläisjohtajat – ne jotka yleiskokouksissa puhuivat kaikista äänekkäimmin ja vauhdikkaimmin – kehottivat merkittäviin häiriöihin ja kutsuivat yhteistä taistelua metro- ja bussityöläisten sekä matkustajien välille – eli kaikkien niiden kesken, jotka eivät ole riittävän rikkaita matkustaakseen autolla. Heidän ehdotuksensa sai laajaa hyväksyntää ja ne äänestettiin toiminnan perustaksi. Kun otetaan huomioon, että CGT oli yksi suurimmista liitoista bussinkuljettajien parissa, ja bussinkuljettajien kamppailujen tukeminen oli aiemmin sujunut hyvin, suurin osa anarkisteista päätti heittäytyä päätä pahkaa tukemaan lakkoa.

Vaikka naapurustokokoukset ja muut tilat järjestivät yleistä tukea, kuljetustyöläiset alkoivat epäröidä, kun media mobilisoi kuvitteellisen julkisen tuomion lakolle. Vähän ennen lakon alkamista liittobyrokraatit pelasivat likaisia pelejä, työläiset peruivat lupauksiaan, tekivät yksityisiä sopimuksia ja hylkäsivät ne, joilta olivat vaatineet solidaarisuutta. Lakko ei koskaan käynnistynyt ja koko ponnistelu oli huomattava epäonnistuminen. Jotkut toverit pitivät tätä merkinä varovaisuuden tärkeydestä, toiset taas merkinä kompromissittomuuden tärkeydestä. Huomatalla tavalla kävi selväksi, että monet anarkistit, kuten myös trotskilaiset ja sosialistit, eivät nähneet itseään lakon pääosassa – matkustajina, jotka ovat jo kuukausien ajan kamppailleet hintojen korotuksia vastaan – vaan liittolaisena jonkun muun taistelussa. Toisaalta tämä näkemys peitti alleen populistisen epäonnistumisen päivän selvän petoksen kritisoinnissa. Toisaalta taas se osoitti avoimuutta itsekritiikille niiden parissa, jotka olivat lähestyneet reformistista kamppailua vain sen takia, että sieltä voi avautua tilaisuus yhteenottoon. Tapahtumasarja herätti myös kysymyksiä siitä miten päteviä yleiskokouksissa tehdyt päätökset ovat ja kuinka vakavasti ne tulee ottaa, kun ihmiset voivat äänestää tietyllä tavalla innostavan puheen jälkeen ja sitten toisella tavalla lannistavan uutisoinnin jälkeen.

Kuljetuslakon epäonnistuminen olisi ollut lannistavaa vain kuukausi ennen hartaasti odotettua yleislakkoa. Mutta saman viikon keskiviikkona puhkesi yllättäen pieni mutta tärkeä mellakka yliopistomielenosoituksen yhteydessä. Mellakka kohotti moraalialueita ja lähetti tärkeän viestin vastarinnan lähteestä. Se pääsi leviämään, kun aikaisempia liikkeitä hallinneet opiskelijajohtajat

vaiennettiin tehokkaasti – libertaariopiskelijat kirjaimellisesti veivät mikrofonin heidän käsistään – ja levottomat opiskelijat, joista monet eivät ole olleet mukana missään poliittisessa toiminnassa, pistivät tuulemaan samalla kun monet muut antoivat symbolista tukea tai tulivat joukolla konfliktialuetta kohti, ei siitä pois. Jälkilöylyissä kävi niin, että yliopistojen yksityistämisen näkyvimmat vastustajat eivät voineet tuomita mellakointia, sillä muuten he olisivat radikaalisti menettäneet kannatustaan.

CCOO ja UGT suostuivat lopulta yleislakkoon 29. maaliskuuta. Pienemmät paikalliset liitot Galiciassa ja Euskadissa olivat jo kutsuneet lakkoon samalle päivälle. Kaksi suurinta liittoa sopi lakon laajentamisesta koko maan kattavaksi yleislakoksi. CNT ja CGT, jotka eivät halunneet lakkoilla itsekseen tammikuun kokemusten jälkeen, hyppäsivät nopeasti samaan junaan.

CCOO ja UGT käytännössä pakotettiin lakkoon. Viime kesästä asti, kun kutistuva 15M-liike etsi tehokkaita kohteita ja taktiikoita, samalla kun rikkaat ja mahtavat jatkoivat hyökkäystä, kaikki puhuivat tarpeesta uudelle yleislakolle. Liitot vitkastelivat ja selittivät juurta jaksain kuinka vaikeaa sellaisen toteuttaminen olisi. Lopulta, kuten vitsi kuuluu, pääministeri Rajoy sai sen aikaan vahingossa, kun tärkeän eurokokouksen yhteydessä tammikuussa hän sanoi Hollannin ja Suomen pääministereille kuinka hyvä ja ”aggressiivinen” hänen uusi työreforminsa oli ja kuinka sen turvin irtisanominen kävisi huomattavasti helpommaksi, mutta se tulisi ”maksamaan yleislakon verran”. Hän ei tiennyt mikrofonin olevan päällä.

Suurimpien liittojen strategiana oli oman lakkonsa sabotointi. Syyskuun 2010 yleislakkoon valmistauduttiin kuukausien ajan, joten ihmiset saattoivat tehdä omia suunnitelmiaan liitoista riippumatta. Tällä kertaa CCOO ja UGT kutsui lakon alle kolmessa viikossa. Mainostus alkoi käytännössä päivää tai paria ennen lakkoa, mikä antoi median hallita keskustelua. Ihannetulos olisi ollut tilastollisesti suuri osallistuminen ja paljon ihmisiä heidän omassa mielenosoituksessaan, mutta ei mitään mellakoita tai huomattavia häiriöitä. Väkijoukkojen hallittu kaduille tuominen laajan tyytymättömyyden aikana olisi lähes mahdotonta, mutta vahingot voitaisiin minimoida heikentämällä antisistemojen mahdollisuuksia valmistella häiriöitä ja pitämällä omat joukot erossa katujen roskaväestä.

Antikapitalistiset valmistelut saivat useita muotoja. Anarkistit tekivät yhteistyötä naapurustokokouksissa, lakkokomiteoissa sekä työläisten ja työttömien kokouksissa tapaamiensa ihmisten kanssa, olivatpa nämä sitten indepesejä, sosialisteja tai jotain muuta. Anarkistit organisoituivat myös omissa pienryhmissään, kokouksissaan ja liitoissaan (CNT:t). Kukaan ei voinut ennustaa päivän tapahtumia, ei poliisit eikä antisistemat. Ainoat vaihtoehdot oli vain yritys pakottaa järjestystä voimaan tai yritys liikkua epäjärjestyksessä.

Lakko

Lakko alkoi keskiyöllä, kun pienet ryhmät sulkiivat baareja ja tekivät tracoja – äänekkäiden ilotulitteiden pitkiä rivistöjä – useilla asuinalueilla. Casc Anticissa CGT:n lakkovartiolta näyttänyt porukka meni kasinolle ikään kuin sulkemaan sitä, mutta lähtivät mukanaan yli 2000 euroa käteistä. Liitto kiisti nopeasti sillä olleen mitään tekemistä asian kanssa. Tapahtuneen seurauksena kasino joutui sulkemaan koko päiväksi ja väitti vahinkojen olevan 50 000 euroa. Puoli seitsemältä aamulla barrikadit sulkiivat suurimmat moottoritie- ja raideyhteydet kaupunkiin.

Joillain alueilla liikkeelle lähdettiin aamuneljältä, toisilla seitsemältä. Liikkuvat lakkovartiot sulkiivat teitä ja estivät yrityksiä – pääosin leipomoita, baareja ja supermarketteja – avaamasta oviaan. Hortassa 200 ihmistä sulki katuja, pysäytti ja hajotti busseja sekä rikkoi ikkunoita työn-

tekijöidensä huonosta kohtelusta tunnetusta Mercadona-ketjukaupasta. Santsissa vartio valtasi juna-aseman ja hakkasi lakkolaiseen käsiksi käyneen liikemiehen. Clotissa 80 hengen lakkovartio meni pitkin katuja ja sulki kadut roskalaatikoilla, kunnes mellakkapoliisi hyökkäsi ja otti kolme ihmistä kiinni. Viereisessä Poble Noussa pieni CCOO:n ja UGT:n lakkovartio teki symbolisen tiesulun samalla kun suurempi naapurustovartio sulki kauppoja, kunnes Clotista juosseita lakkoilijoita jahdannut mellakkapoliisi saapui paikalle. Sant Andreussa mellakkapoliisi hyökkäsi kaupungintalon ulkopuolella olleita lakkoilijoita vastaan ja teki kolme kiinniottoa. Ravalissa ja Eixamplessa nähtiin sekä mielenosoituksia että lakkovartioita.

Yhdeltätoista aamulla neljän asuinalueen mielenosoitukset kohtasivat Plaça Gloriesilla, josta marssittiin yhdessä keskustaan. Mielenosoitus sulki Gran Vian ja pilkkasi jalkakäytävällä ollutta CCOO:n ja UGT:n pientä lakkovartiota. Keskustan ”suuressa lakkovartiossa” oli kymmeniä tuhansia osanottajia. Syyskuun 2010 lakossa mellakointi alkoi tässä kohtaa, mutta tänä vuonna ihmisiä oli enemmän ja suunnitelmansa oli marssia Graciaa kohti, pois päin keskustasta. Valitettavasti marssireitit kulkivat kapinantorjuntaa varten suunniteltuja pääkatuja pitkin. Väkijoukko soljui hitaasti kuumassa auringossa, kaukana jalkakäytävien liikeyrityksistä.⁷ Lopputulos ei oikeastaan ollut sen koommin mielenosoitus kuin lakkovartio. Joka tapauksessa, suurin osa matkan varrella olleista yrityksistä oli sulkenut ovensa varmuuden vuoksi. Eräs luksushotelli, jonka anarkistit olivat kollektivisoineet 1936, sai maalipommeja julkisivuunsa, mutta yleisesti ottaen tunnelma oli rauhallinen. Heti kulkueen alussa muutamat ihmiset ryntäsivät pörssille ja sytyttivät roskia palamaan sen etuovilla, mutta perääntyivät nopeasti mellakkapoliisin tultua paikalle. Jardinet de Gràcialla mielenosoitus pysähtyi lähes tunniksi, mutta väkijoukko venyi silti koko matkalle aina Plaça Catalunyalle asti.

Tämän jälkeen lippuja ja banderolleja kantanut porukka onnistui lopulta saamaan joukon liikkeelle ja kohti Eixamplea. Pian joku heitti soihdun hotellin räystäääseen, mikä sytytti pienen palon. Savulla oli maaginen vaikutus. Passiivinen ja avuton väkijoukko koki äkillisen muodonmuutoksen, kun naamiot tulivat esiin ja ihmiset peittivät kasvojaan. Myös työkaluja tuli esiin tai ne otettiin ympäristöstä, ja pian jokainen matkan varrelle osunut pankki ja luksuskauppa oli hajotettu. Roskalaatikat käännettiin ympäri ja sytytettiin palamaan. ”Mutta ne sulki ovensa! Mitä te oikein teette?” huusi vanhempi mielenosoittaja ällistyneenä, kun luksuskauppaa pistettiin paskaksi. Selvästikin jotkut halusivat lakkovartion pysyvän vartiona eivätkä ymmärtäneet hyökkäyskannalle lähtemistä.

Paloauto tuli paikalle ja poliisin mellakka-autot kiihdyttelivät pienen matkan päässä. Myöhemmin kävi ilmi, että ne halusivat pysäyttää Pl. Catalunyalta tulevan väkijoukon estääkseen vahvistuksien saapumisen siinä vaiheessa, kun tulisi aika iskeä mellakoijia vastaan. Monet jäivät niille sijoilleen, mutta tuhannet painoivat eteenpäin, hajottivat lisää pankkeja ja viimeistelivät kierroksen takaisin Jardinetsille. Tässä vaiheessa mossot (Katalonian poliisi) hyökkäsivät, mellakka-autot kiihdyttivät sivukaduilla ja osa Jardinetsia suljettiin. Useat jäivät autojen tönäsemiksi, paljon useampia hakattiin ja muutama otettiin kiinni, vaikka väkijoukko oli niin suuri, että poliisilla oli vaikeuksia viedä kiinniotetut pois. Suurin osa mellakoijista, pääosin anarkisteja, livahti Gràcian kapeille kaduille, joissa he olisivat voineet ottaa koko kaupunginosan haltuunsa ja hajottaa Gràcian virastotalon, jonka suojana oli vain muutama poliisi ja nekin lukitsivat

⁷ Barcelonan pääkadut ovat leveitä katuja, joita reunustaa puistokaistaleet ja pienemmät sivukadut. Suuret joukot kävelevät yleensä keskellä, jolloin sivuille jää tyhjiä alueita poliisin käyttöön tai rauhanomaisen tunnelman säilyttämiseen muulla tavalla: puistokaistaleet tekevät kaikkien kolmen kadun ottamisesta vaikeata, sillä suuret joukot valuvat aina keskelle.

itsensä sisälle nähdessään puolentuhatta mustapukuista mellakoijaa. Mutta jälkimmäiset olivat edelleen paniikissa poliisihyökkäyksen jäljiltä ja hajaantuivat. Seuranneina piileskelyn ja uudelleenryhmittymisen tunteina monet anarkistit mainitsivat Katalonian katutilanteiden suurimman pitkän tähtäimen heikkouden: ihmiset juoksevat aina poliiseja karkuun. Toisaalla kaupungissa käydyissä katutaisteluisa joukko eteni roskiksien, kivien ja soihtujen avulla eivätkä hajaantu- neet välittömästi, mutta uudet voitot olivat välttämättömiä.

Puoli viiden aikoihin CNT:iden, CGT:n ja muiden anarkistien mielenosoitus kokoontui Jardine- ntsille. Tarkoituksena oli marssia takaisin Pl. Catalunyalle. Mielenosoitukseen osallistui noin 10 000 ihmistä ja lähistöllä poliisin voimavaroja sitoi vielä kymmenet tuhannet muut ihmiset. Mielenosoitus kulki Pau Clarisin hienostokatua pitkin ja jokaisessa risteyksessä poltettiin ros- kalaatikoita, jokaisen pankin ikkunat hajotettiin ja sisälle heitettiin soihtuja ja roskia. Riehun- ta johti myös konfliktiin mielenosoituksen sisällä, kun toiset yrittivät riisua mellakoijien naamioita. Tilanne jätti jälkeensä aavemaisen maiseman: sivustakatsojat töllistelemässä raunioita, useita sa- vupatsaita, palokunta kiertämässä viisi metriä leveitä roskispaloja päästäkseen sammuttamaan pankkeja. Pl. Catalunyan ja Corte Inglésin risteyksessä, yhdellä maan suurimmista ostoskeskuk- sista, mossot hyökkäsivät ja asettivat saartorenkkaan ostarin suojaksi.

Anarkistit hajaantuivat. Suurin osa liittyi valtavaan väkijoukkoon aukiolla. Yli tunnin ajan oli rauhallista ja toimittajat kuvasivat vapaasti väkijoukossa. Sitten, vähä kerrallaan, nuoriso ja huli- gaanit,⁸ joista monet eivät edes olleet naamioituneita, alkoivat aukion reunalla eskaloimaan tilan- netta heittämällä roskia ja sytyttämällä roskiksia palamaan. Kun roskispalo kasvoi niin suureksi, että poliisi joutui vetämään autonsa kauemmaksi etteivät ne syttyisi palamaan, riehakas joukko hyökkäsi ja jahtasi poliiseja korttelin verran Plaça Urquinaonalle. Poliisi teki vastahyökkäyk- sen ja ihmiset lähtivät paniikissa juoksemaan pakoon. Tällä kertaa enemmän katukokemusta keränneet mielenosoittajat rahoittivat paniikkia ja kehottivat kaikkia pitämään puolensa ja tais- telemaan vastaan, kuten huligaanit ja muutamat muut hyvin nopeasti tekivätkin. Lopulta jostain ilmestyi (tai paikan päällä tehtiin) välttämättömät työkalut katujen ja jalkakäytävien muutta- miseksi heittokelpoiseen muotoon, ja poliisi sai niskaansa kivisateen. Voimalla voitettu vapaus kaduilla kesti lähes tunnin, ja huligaanit, anarkistit sekä indepesit sytyttivät Starbucksin ja pan- kin palamaan, minkä lisäksi he lähes sairaalla päättäväsyydellä menivät ensin lasisen ja sitten metallisen seinän läpi takakautta Corte Inglésiin ja sytyttivät palon himoittuun ostoskeskukseen. Media ja sivustakatsojat kuvasivat tapahtunutta, osa silkasta uteliaisuudesta ja osa halusi tarkoi- tuksella häiritä mellakoijia. Muutama myös huusi mellakoijille, mutta tuhannet muut taputtivat ja pitivät sijansa, sen sijaan että olisivat panikoineet, juosseet ja jättäneet mellakoijat yksin, kuten yleensä on ollut tapana.

Kun suuret joukot olivat mellakoijien takana, joko tarkoituksella tai vahingossa, poliisi ei pääs- syt hyökkäämään selustasta. Ne etenivät hitaasti kivisateen alla. Kun toinen joukko mellakkapo- liiseja hyökkäsi Corte Inglésin suunnalta, väkijoukko vetäytyi ja poliisi sai koko korttelin takaisin hallintaansa, sekä yhden sivustan Pl. Catalunyasta.

Mutta väki ei siltikään antanut periksi. He hyökkäsivät useita lehdistön autoja vastaan, va- rastivat yhdestä aggregaatin bensatankin ja ottivat sen nopeasti hyötykäyttöön. He pystyttivät improvisoituja barrikadeja ja hajottivat jalkakäytäviä saadakseen lisää kiviä. Tuntui kuin se olisi

⁸ Tässä tapauksessa kyseessä ei ollut pelkästään urheiluhuligaanit, vaan marginalisoitu levoton nuoriso. Eli eri porukka, jotka tietoisesti ja tavanomaisesti osallistuvat yhteiskunnallisiin kamppailuihin, vallankumouksellisiin projekteihin, aktivistikampanjoihin tai politiikkaan.

kestänyt vielä toisen tunnin, kun poliisi ampui kumiluoteja jatkuvalla syötöllä ja useita mielenosoittajia loukkaantui. Eräs menetti silmänsä, toinen sai reiän keuhkoon. Neljävuotias lapsi sai osuman. Mutta ihmiset tekivät kilpiä ja suojautuivat betoniporsaiden ja muiden esteiden taakse, ja jatkoivat sitten kivien heittämistä poliiseja kohti. Etulinjassa oli pääosin huligaaneja ja maahanmuuttajanuoria, seassa kourallinen anarkisteja, ja heidän rohkeutensa oli innostavaa.

Saadakseen aukion lopulta takaisin hallintaansa, mossot joutuivat käyttämään kyynelkaasua – ensi kertaa koko kymmenvuotisen historiansa aikana. Kaasu ei ollut kovin vahvaa, mutta uutena asiana se synnytti pelkoa. Ensimmäiset kanisterit potkaistiin takaisin, mutta seuraavat saivat väkijoukon perääntymään kohti Plaça Universitatia, hajottaen matkalla lisää pankkeja ja sytyttäen muutaman tulipalon. Seuraavan tunnin ajan kaikki Plaça Universitatia ympäröineet kadut kuuluivat kansalle, kunnes poliisi onnistui lopulta etenemään vielä pari korttelia. Tämän jälkeen paloja syttyi Passeig de Gràcialla (Pl. Catalunyan yläpuolella) ja Ravalissa (maahanmuuttajien asuinalue Pl. Universitatin alapuolella). Jälkimmäisellä alueella maahanmuuttajat ja anarkistit ruokkivat tulla koko yön, pystyttivät barrikadeja, hajottivat pankkeja ja keräsivät kiviä samalla kun toivoivat poliisia tulevaksi. Muutamasta nopeasti matkoihin lähetetystä siviilipoliisista huolimatta yhteenottoja ei juurikaan ollut, koska järjestyksen voimat päättivät vältellä niitä. Kaikkialla kaupungissa, merkittävimpien konfliktipaikkojen reunamilla, ihmiset ryöstivät supermarketteja, hajottivat pankkeja, polttivat roskiksia ja hakkasivat siviilipoliiseja. Paloautot ajoivat edestakaisin pitkin kaupunkia pitkälle yöhön. Poliisi menetti kaupungin hallinnan päiväksi, kuten olivat menettäneet 27. syyskuuta 2010; ehkä ensi kertaa sitten Cine Princesa -mellakoiden 1996 – paitsi tällä kertaa suuremmassa mittakaavassa – suuri ihmisjoukko oppi kuinka sitkeän taistelun avulla voi ajaa poliisit pois.

Mellakka oli erittäin merkittävä tapahtuma. Talouden keskeytyminen oli ilmiselvää, vaikka monet kaupat eivät sulkeneet oviaan. Ehkä tuhatkunta roskalaatikkoa muutettiin barrikadeiksi, kuten kävi lukemattomille renkaille ja muille tavaroille. 295 roskalaatikkoa poltettiin, mikä aiheutti kaupungille puolen miljoonan euron vahingot, eikä laskuissa olla vielä otettu huomioon auki revittyjen katujen ja jalkakäytävien kustannuksia, tai pankkeja ja ketjukauppoja, jotka hajotettiin tai sytytettiin palamaan. Mutta kaikista tärkeintä oli kokemus kaduilla voittamisesta. Jälkilöylyissä anarkistit tunsivat voittaneensa, kun taas Katalonian sisäministeri tunnusti tämän olevan merkki tulevasta – kuva tulevaisuudesta. Ennen yleislakkoa kukaan ei olisi uskonut yhden päivän voivan ratkaista mitään. Monet ajattelevat edelleen sillä tavalla, vaikka lakko ylitti kaikkien hurjimmatkin odotukset. Mutta saavutukset tulevat olemaan elintärkeitä tulevien taisteluiden kannalta.

Tukahduttaminen

Tarragonassa, toisessa Katalonian kaupungissa, antisistemat ottivat ilon irti siitä, että kaikki mellakkapoliisit oli siirretty Barcelonaan. Riehuajat polttivat useiden puolueiden toimistoja sekä hyökkäsivät poliisiautoja vastaan. Seuraavana päivänä poliisi pidatti yhdeksän tunnettua radiikaalia, indepeseistä anarkisteihin. Todisteita ei ollut, mutta kostonhimoa sitäkin enemmän.

Kataloniassa tehtiin 29. maaliskuuta yhteensä 79 kiinniottoa, niistä 56 Barcelonassa. Useita kiinni otettuja hakattiin poliisiasemilla. Kahdelta jouduttiin poistamaan perna hakkaamisen seurauksena. Muutama päivä lakon jälkeen Modelon vankilan ulkopuolella järjestetyssä solidaarisuusmielenosoituksessa poliisi pidatti yhden mielenosoittajan poikkeuksellisen sadistisella tavalla, kun hänet revittiin pois pyörätuolistaan, joka jätettiin keskelle katua mellakkapoliisien

raivatessa kopiautolle tietä vihaisen väkijoukon läpi. Ainakin yksi mielenosoittaja sai luunmurtuman.

Suurin osa päästettiin vapaalle odottamaan oikeudenkäyntiä. Kolme laitettiin tutkintavankeuteen: kaksi epäilyttäviä materiaaleja hallussaan pitänyttä indepesiä sekä yksi Clotissa pidätetty lakkovahti. Viimeksi mainittu odottaa oikeudenkäyntiä myös poliitikkojen häirinnästä parlamentin saarron yhteydessä viime kesäkuussa. Poliisi ei juurikaan pystynyt ottamaan ketään kiinni kaikista kiihkeimpien tappeluiden aikana, eikä ole todisteita pidätettyjen yhteyksistä päivän räikeimpiin rikoksiin. Joka tapauksessa, oikeusistuimet ymmärtävät poliittisen tarpeen varoittaville esimerkeille ja tulevat tekemään tarvittavat järjestelyt sitä varten.

Poliitikot etsivät samaan aikaan uusia tukahduttamisen työkaluja yhä kapinallisemmalta näyttävälle tulevaisuudelle. Madridissa maan hallitus ajaa muutoksia rikoslakiin, kun Kataloniasa paikallishallitus⁹ on ilmoittanut ankarista toimenpiteistä. Peruspiirteet ovat tuttuja kenelle tahansa tukahduttamiseen perehtyneelle. Ne tiivistyvät hyvin Katalonian sisäministeri Felip Puigin valituksissa siitä, että laki on ollut turhan lepsu ”väkivaltaisia” kohtaan. Puig on pyytänyt Katalonian kunnan kansalaisia eristämään nuo ”väkivaltaiset”. Ensiksi rikoslakia tultaneen muuttamaan seuraavaan suuntaan: kokoontumisvapautta rajoitetaan kieltämällä naamiot ja valeasut, ”julkisrauhan häirintä” laajennetaan kattamaan julkisten instituutioiden blokkaukset ja niiden sisällä tapahtuvat mielenosoitukset, julkisrauhan häirinnän maksimirangaistus ja -tutkintavankeus korotetaan kahteen vuoteen, ”rikollista järjestäytymistä” koskevat lait muutetaan joustavammiksi, ”virkamiehen väkivaltaisen vastustaminen” ulotetaan kattamaan myös passiivinen vastarinta poliisia kohtaan, tavaroiden heittäminen poliisia kohti tulee johtamaan huomattavasti kovempaan rangaistukseen ja vandalismituomiot tullaan korottamaan terrorismin vastaisten lakien tasolle.¹⁰ Mellakkapoliisien määrää Kataloniassa tullaan korottamaan neljänneksellä ja erikoissyyttäjä tullaan nimittämään pelkästään ”kaupunkiväkivaltaa” varten. Julkisille paikoille asennetaan lisää kameroita ja poliisi tulee kuvaamaan mielenosoittajia entistä enemmän.

Lisäksi Katalonian hallitus aikoo perustaa nettisivun, jonka avulla kansalaiset voivat vasikoitua toisiaan. Sinne saattaa tulla myös järjestelmä, jossa yleisö voi talkoohengessä tunnistaa mellakoijia kuvista. Ne tulevat myös yrittämään mellakointiin kehottavien nettisivujen, blogien ja twittertunnusten poistamista ja pyytävät kansalaisia olemaan rohkaisematta tuollaisiin mielenilmauksiin jakamalla blogeissa ja Facebookissa itse ottamia kuvia mellakoista ja katutaisteluisista.¹¹ Media tulee jatkamaan ”väkivaltaisten” panettelua ja toivoo pystyvänsä eristämään heidät. Sitten on vielä uusi rikoslaki, jonka turvin syytteet voidaan nostaa mitä tahansa organisaatiota vastaan, joka on esittänyt kutsun väkivaltaisesti päättyneeseen mielenosoitukseen.

⁹ Katalonia on ”autonominen yhteisö” Espanjan valtion sisällä, jolla on oma hallituksensa, Generalitat.

¹⁰ Espanjan valtio oli yksi ensimmäisistä terrorismin vastaisten lakien säätäjistä. Kohteena oli Baskimaan itsenäisyystaistelu, joka oli myös Francon hallinnon keskeinen vihollinen. Monet terrorismin vastaisten lakien uhreista ovat nuoria, jotka ovat osallistuneet katutaisteluihin Espanjan viranomaisia vastaan. Lain turvin heidät voidaan pidättää ja heitä voidaan kiduttaa ja tuomita vankeusrangaistuksiin samalla mitalla kuin ETA:n jäsenet. Toisin sanoen, terrorismin vastaisia lakeja on Espanjassa jo sovellettu aseellisista sissiryhmistä horisontaalisesti organisoituneisiin katuprotesteihin tai omaehtoiseen sabotaasiin.

¹¹ On mielenkiintoista huomata kuinka sekä anarkistit että hallitsijat kokevat olonsa uhatuksi blogien ja sosiaalisen median kautta leviävän mellakkapornon takia. Anarkistit pelkäävät yhteenoton spektaakkelimaistumista ja kuvien helpottavan pidätyksen tekemisessä, kun taas valtio pelkää omaehtoista ja itseorganisoitunutta kommunikaatiota, joka horjuttaa mediakontrollia. Kannattaa huomata, että niin kutsutun Ensimmäisen Maailman maissa medialla ei ole tapana levittää kuvia, joissa suuret väkijoukot hyökkäävät vaurauden symboleita tai järjestysvoimia vastaan.

Anarkistit eivät viivytelleet vastauksessaan. Heti lakon jälkeen oli kahtena päivänä solidaarisuusmielensoituksia vankiloiden ja oikeustalojen ulkopuolella. Neljä päivää lakon jälkeen noin viidensadan hengen mielensoitusta kulki Modelon vankilalle. Alle viikko lakon jälkeen kaupungin seinille oli levitetty tuhansia kopioita ainakin kahdesta mellakointia puolustaneesta anarkistijulistuksesta. Yhdessä kysyttiin ”Mitä oikein odotitte?”, kun toinen julisti ”tottelevaisuuden loppua”. On ollut puhetta näiden tapausten yhdistämisestä muuhun viimeaikaiseen tukahduttamiseen – pidätykset syyskuun 2010 lakon yhteydessä tai tammikuussa 2011, vappuna, Pl. Catalunyan häädössä, Clotin häättöjä vastustaneessa taistelussa heinäkuussa 2011, talonvaltauksen häädössä lokakuussa 2011, pidätyksillä parlamentissa – joita vastaan on jo mielensoituksia ja tukitoimintaa suunnitteilla. Koordinoitu toiminta uusien lakien vastustamiseksi on myös työn alla.

On myös ollut yritystä kritiikkiin ja kollektiiviseen oppimiseen, sillä jotkut pidätykset olivat ehkäistävissä ja joissain tapauksissa ihmiset kiihdyttivät yhteenottoja tilanteissa, joissa toiset halusivat turvallisempaa ilmapiiriä tai yhteenotto ei muista syistä ollut järkevää. Plaça Catalunyalla turvallisempaa tilaa haluavat saattoivat vain mennä aukion toiselle puolelle pois päin yhteenottoista, ja aukiolla olikin useita lapsiperheitä ja vanhuksia antamassa symbolista tukea poliisia vastaan tappeleville. Mutta tämä ei ollut mahdollista muissa tiloissa, joissa poliisia vastaan hyökkämisellä ei olisi ollut valoisia odotuksia, vaikka kaikki olisivat sitä halunneetkin.

Näitä kritiikkejä on paljon helpompi ymmärtää ja toteuttaa nyt kun 15M-liikkeen pasifistisesta selkäänpuukottamisesta on päästy yli. Vaikuttaa siltä, että anarkistit eivät tuomitse tuollaista kritiikkiä vaan ovat valmiita kuuntelemaan ja muuttamaan tapojaan, mikä on seurausta hyvistä yhteistyön kokemuksista kritiikkejä esittäneiden ihmisten kanssa. Anarkistit eivät halua vain hakea jatkuvaa yhteenottoa – strategia, jota on täällä jo kokeiltu ja joka on laitettu syrjään. Muutos ei ole kohti kesyttämistä vaan kohti erilaisia taistelun tilojen ja muotojen sekoittamista, jotta voimme saavuttaa sellaisia hyökkäysmuotoja, jotka voivat levitä vaarantamatta muita.

2. Opetukset

Maaliskuun yleislakko opetti muutamia tärkeitä asioita.

Mitä tulee katutaisteluun, tietyt huomiot nousevat esiin toisia selvemmin. Suunnitelma ei ole toiminnan perimmäinen edellytys, sillä tilanteet eivät koskaan mene suunnitelman mukaan. Sama pätee myös materiaaliseen valmistautumiseen, vaikka ei siitä haittaakaan ole. Kaikista perimmäisin tarve on kyky ajaa poliisi pois. Kun on pystynyt voittamaan tilaa suoraan poliisilta, voi tehdä käytännössä mitä vaan. Kyky poliisin lyömiseen perustuu pitkälti asenteeseen, osittain kokemukseen ja vain hivenen materiaaliin valmiuksiin. Kaksi ensimmäistä pystyy kaupunkiympäristössä tuottamaan kolmannen, jos kukaan ei ole valmistellut niitä ennalta.

Poliisin torjumisessa kaikista tehokkaimpia olivat erilaisista sosioekonomisista ja etnisistä taustoista tulevat nuoret, joilla aikaisempaa katukokemusta oli vain vähän jos ollenkaan. Heidän tehokkuutensa moninkertaistui, kun kokeneemmat ja valmistautuneemmat ihmiset liittyivät heihin. Samaan tapaan heidän rinnallaan taistelleet anarkistit keräsivät yhdessä päivässä enemmän katukokemusta kuin koko edellisen vuoden mielensoituksissa yhteensä. Kokemus ei kasaudu passiivisesti. Sitä kertyy vain niille, jotka uskaltavat.

Muualla kuin etulinjassa olleiden merkitys voi helposti jäädä vähemmälle huomiolle. Maaliskuun yleislakkomellakan *sine que non* oli väkijoukko, joka antoi fyysisistä ja emotionaalista tukea taistelun keskellä olleille. Tämän tuen muodot ja teho ovat jotain, jonka täytyy monimuotois-

tua ja levitä. Sen esteenä on ajatus siitä, että anarkistit joko taistelevat etulinjassa tai juoksevat karkuun. Aivan yhtä tärkeitä ovat sekä kolmannessa linjassa olevat, käsiään kohottamalla rauhallisuuteen kehottavat anarkistit että vielä taaempänä olevat, jalkakäytävää heittokelpoiseksi muuttavat ihmiset. Viimeksimainittua tehdään liian usein etulinjassa, jossa ihmiset ja heidän keräämänsä kiviakat ovat haavoittuvampia. On myös välttämätöntä, että osa tovereista ei osallistu taisteluun vaan perustelevat sitä niille, jotka yrittävät rauhoittaa tai eristää mellakoijia. Tarvitaan vielä niitä, jotka ovat vielä kauempana sellaisilla alueilla, jotka ovat turvallisia lapsille ja vanhuk-sille, ja jotka taputtavat taistelulle tai hurraavat aina tulen syttyessä, ja jotka rohkaisevat ihmisiä siihen, että he eivät hylkää taistelijoita vaan näkevät heidät ”osana meitä”.

Tuen voittaminen tällaiselle katutaistelulle oli vaiheittain etenevä prosessi. 15M-liike oli nos-tanut pasifismin esiin massamitassa. Monella tapaa liikkeen rakenne oli hyökkäys täläläisten taisteluiden muistoa vastaan. Useat ihmiset anarkisteista indepeseihin halusivat ottaa tuon his-torian osaksi uusia liikkeitä, kuten se oli ollut osana tapahtumaketjua syyskuun yleislakosta vap-puun 2011. Tämä perintö kantaa mukanaan syvällistä kapitalismin vastaista analyysia ja taistelu-käytäntöä. Yhdessä nämä kansanhistorian kaksi osatekijää oikeuttavat radikaalia taistelua sekä paljastavat pasifismin ja demokraattisen populismin pinnallisuuden.

15M-liikkeen aukiovaltausten ensimmäisinä viikkoina anarkistit joutuivat toistuvasti otta-maan kantaa pasifismia vastaan, jakamaan lentolehtisiä ja pamfletteja sekä puolustamaan jokais-ta pienintäkin harhautumaa kaikista kesytetyimmistä kansalaistoiminnasta. Poliisiväkivalta jou-ddutti oppimisprosessia. Merkittävässä tulevissa mielenosoituksissa anarkistit tunnistivat konflik-tipisteen ja yrittivät puskea sitä eteenpäin korostamalla ennemmin näkyviä kuin maanalaisia toimintamuotoja. Ensimmäisten kuukausien ajan konfliktipiste oli graffiteissa. Lähes jokainen oli jo omaksunut teknisesti ottaen laittoman käytännön katujen ottamisesta kokonaan haltuun mielenosoitusten aikana, mutta jos ihmiset naamioituivat ja alkoivat maalaamaan pankkeja mie-lenosoitusten aikana, osa mielenosoittajista suuttui ja yritti jopa fyysisesti suojella pankkeja. Jo-kaista kahta maalaria kohti tarvittiin viisi muuta puolustamaan heidän tekojaan ja joskus jopa fyysisesti suojelemaan heitä. Mielenosoitus kerrallaan poliittisten graffitien vastustajien määrä harveni – olettaen niiden suuntautuneen pankkeja, hallintorakennuksia ja muita vihattuja ins-tituutioita vastaan – ja yhä useammat ihmiset puolustivat spraymaalausta. Merkittävää ei ollut pankin vandalisointi vaan tuon vandalismin puolustamiseksi syntynyt yleinen keskustelu.

Seuraava konfliktipiste oli naamioitumisessa. Lokakuuhun mennessä hädin tuskin kukaan enää kritisoi spraymaalausta mielenosoituksen aikana, mutta monet olivat sitä mieltä, että se tu-lisi tehdä ilman naamioita. Anarkistit puolustivat taas käytäntöä ja jakoivat sitä koskevaa kirjalli-suutta, mutta naamioituminen ei synnyttänyt samanlaista avointa konfliktia kuin spraymaalaus, joten keskustelulle oli vähemmän mahdollisuuksia. Samoihin aikoihin poliisi pidätti ihmisiä, jot-ka olivat tallentuneet videolle uhkaamassa poliitikkoja parlamentin saarron aikana kesäkuussa, joten naamioitumisen käytännön syiden perustelemisen kävi helpommaksi, vaikka media jaksoi puhua naamioitumisesta pelkuruutena. Onneksi kyseinen käytäntö kommunikoi itseään helpos-ti visuaalisella tasolla, etenkin nuorten parissa; mutta Barcelonassa se luo edelleen jakolinjoja niiden välille, jotka automaattisesti kannattavat sitä ja jotka automaattisesti torjuvat sen.

Mielenosoitukseen tuotiin hyökkäävämpiä taktiikoita heittämällä maalipommeja erityisen vas-tenmielisten kohteiden kuten pörssin tai puoluetoimistojen julkisivuihin. Mielenosoitusten ulko-puolella, tavallisina päivinä tavallisissa kaupunginosissa, huppupäät saattoivat ilmaantua, hajot-taa pankin ja kadota nopeasti, mikä loi uuden mahdollisuuden hyökkäysten normalisoitumiselle. Mutta ennen kuin tämä prosessi saattoi mennä askeleen eteenpäin, se kiihtyi äkillisesti opiske-

lijamellakoiden ja yleislakon myötä. Toisaalta nämä tapahtumat normalisoivat taistelunhaluista vastarintaa ja antoivat entistä useammalle tilaisuuden osallistua. Toisaalta niiden avulla iskuihin myötämielisesti suhtautuvat saattoivat tehdä pesäeroa sellaisiin, joilla on tapana tuomita tällaiset iskut. Vaikka muutama tuhat ihmistä saattaa pystyä ottamaan kadut haltuun tunniksi tai pariiksi, pitkällä tähtäimellä, jos ryhmä ei laajene ja horjuta sen ympärillä olevia lain ja oikeuden aitoja, se tulee väistämättä eristetyksi ja rauhoitetuksi. Joka tapauksessa, lakon aikoihin suuri osa Katalonian yhteiskuntaa oli tottunut katukonfliktin ja omaisuusvahingon matalaan tasoon. Heikkenevien tulevaisuudenkuvien myötä osalla heistä oli riittävästi raivoa tukemaan konfliktin äkillistä eskaloitumista.

Spektaakkelimaistaminen – toiminnan kutistaminen kuviksi – on tärkeä tekijä mellakojien eristämisessä. Vaikka lehdistön vastustaminen ja tietoisuus suojaustoimien tarpeesta ovat hitaasti leviämässä hyökkäyksiä toimittajia vastaan sekä yrityksiä saada sivustakatsojat lopettamaan kuvaaminen, mellakoiden yhteydessä esiintyy edelleen vaarallisen paljon spektaakkelimaistamista. Mediaa vastaan on myös käyty uusilla huudoilla, mikä oli tehokas keino radikalisoida 15M-liike sekä pasifismin vastainen taistelu. ”Lehdistö tähtää, poliisi ampuu” on ollut suosittu huuto lokakuusta lähtien. Joka tapauksessa, vielä ei ole ollut yhtäkään huutoa tavallisten kansalaisten tekemää kuvaamista vastaan, vaikka aiheesta on jaettu propagandaa. Kuitenkin, jos toimittajat nähdään poliisin veroisina ja heidät onnistutaan ajamaan pois mielenosoituksesta, spektaakkelimaistamisen vaarallisimmat piirteet saadaan eliminoitua.

On myös välttämätöntä ottaa askel taaksepäin katutaistelun vaatimuksista ja kysyä mitä saavutettiin ja mihin sillä pyrittiin. Konfliktin tärkeimmät osatekijät olivat emotionaalisia ja symbolisia, ei taloudellisia. Valtio on rahan lähde eikä sitä voi tuhota taloudellisilla tappioilla vaan ainoastaan yleisellä hyökkäyksellä. Jos CCOO ja UGT olisivat saavuttaneet 2% suuremman osallistumisen lakkoon sekä onnistuneet estämään mellakat ja omaisuusvahingot, taloudelliset kokonaistappiot olisivat olleet huomattavasti suuremmat, mutta yhteiskunnalliset kamppailut eivät olisi saavuttaneet mitään. Tällä kertaa saavutuksina oli särön aiheuttaminen hallitsemisen kannalta elintärkeään yhteiskuntarauhan narratiiviin, välittömään vastarintaan osallistumisen hetkellinen leviäminen sekä kokemus, jonka avulla myös vastaisuudessa voidaan ylittää murtuma ja luoda suhteita vieraiden kanssa, jotka muuttuvat päivän tovereiksi.

Viimeksimainittua yritetään vain harvoin, vaikka se on yksi kapinallisten hetkien lupaavimmista mahdollisuuksista. Anarkistit asuvat samoilla kulmilla kuin poliisia vastaan käytyä tappelua johtaneet huligaanit, mutta he ovat täysin erillään toisistaan mikäli käynnissä ei ole mellakkaa. Katutaisteluita käyviä ihmisiä ei tule ihannoida, mutta monet heistä kokevat poliisiväkivaltaa päivittäin ja ainakin osalla heistä on vahvoja antiautoritaarisia taipumuksia. Anarkistien tulisi lähestyä heitä, kuten myös muita, sellaisina ihmisinä, joiden rinnalla elämme ja joiden kanssa osallistumme yleiskokouksiin vallankumouksen jälkeen.¹²

Jotta tuo vallankumous voitaisiin tuoda lähemmäs, tulee olemaan välttämätöntä ylittää jako yön ja päivän välillä, oppia pitämään mellakoita yllä useamman päivän ajan. Vain ajassa tapahtuva laajeneminen tulee mahdollistamaan niiden kasvun kapinaksi, joka ulottuu kaupungista kaupunkiin. Muussa tapauksessa ne ovat vain emotionaalinen paineenpurku. Siinä välissä, kun normaalius tekee paluuta, kysymys on siinä kuinka rakentaa voiton päälle, kuinka päästä mellakan kollektiiviseen kokemukseen ja estää yhteiskuntaheilurin liike kohti taantumusta.

¹² Vaikka meidän ei tule perustaa taistelua sille odotukselle, että tulemme voittamaan, mikä on erittäin epätoivottavaa, meidän tulisi ilman muuta käyttää tulevan anarkian mahdollisuuksia aktiivisena mielikuvituksena, joka

Vain kysymyksen viimeiseen osaan vastataan kollektiivisen tiedon avulla: tukea pidätetyille ja tukahduttamisen kohteeksi joutuneille, suhteiden rakentamista hyvien ja pahojen mielenosoittajien välille rakennetun jaon yli sekä mielenosoittajien ja yleisön välille, median vastareaktion vastustamista korostamalla median roolia sosiaalisessa sodassa, valtion toteuttamien uusien tukahduttamistoimien ja -lakien vastustamista.

Strategiset jännitteet

Katalonian anarkistiliike on historiallisessa tarkastelussa rakentanut identiteettinsä enemmän jaettujen käytäntöjen kuin yhtenäistävien ideologioiden pohjalle. Ei ole täsmällistä eikä soveliasta puhua – joidenkin kaukaisten katselijoiden tapaan – insurrektionistisista anarkisteista ja anarkosyndikalisteista kahtena vastakkaisena ja erillisenä ryhmänä. Kyseiset ideologiat ovat olemassa, mutta joustavassa vaihtelussa muiden näkemysten kanssa, ei vastanapoina. Enemmän käytäntöä kuin ideologiaa.

Heinäkuun 1936 loppuun asti, jolloin siitä tuli luokkakollaboristinen ja lopulta valtiollinen organisaatio, CNT oli epäilemättä Espanjan tärkein vallankumouksellinen organisaatio, mutta se toimi yhtä lailla sekä ammattiliittona että napana epämuodollisten, taisteluhenkisten naapurustoverkostojen luomiseen.¹³ Tärkeät hahmot sen sisällä kattoivat koko kirjon insurrektionistista syndikalistiin ja jälkimmäisten joukkolähtö oli tärkeä tekijä sen radikalisoitumisessa. Cenetistat¹⁴ taistelivat libertaarisen kommunismin, kollektivismin ja osuuskunta-aatteen puolesta, tai pelkästään vallitsevia olosuhteita vastaan tietämättä mitä tapahtuu seuraavaksi. Monet militantit muuttivat kantojaan ja tapojaan sen mukaan miltä yhteiskunnallisen taistelun mahdollisuudet näyttivät, joten yhtenä hetkenä kaikista insurrektionistisin saattoi seuraavana hetkenä olla kaikista maltillisin, kuten kävi Garcia Oliverin tapauksessa. Ascaso ja Durruti, ehkä kaikista suoraselkäisimpiä merkittäviä jäseniä, olivat sekä vannoutuneita syndikalisteja – sikäli kun näkivät ammattiliiton tärkeänä välineenä työpaikoilla tapahtuvalle agitaatiolle ja organisoitumiselle – että insurrektionisteja, sikäli kun uskoivat, että aina on otollinen hetki hyökkäykselle ja aseellisen taistelun kapasiteetin kehittämiseksi; he olivat harjoittaneet sitä 20-luvulla, jolloin suurin osa piti järkevämpänä odotella. Ajoittain heidän käytäntönsä osui vankasti yhteen individualististen illegalistianarkistien kanssa, joiden tukikohta oli Ravalin kaupunginosassa, kun taas toisinaan he vaikuttivat puhtailta ay-militanteilta.

Otetaan toinen esimerkki. Kenties tärkein anarkistien perustama sosiaalikeskus Barcelonassa ennen vuotta -36 oli nimeltään L'Ateneu Eclectic.¹⁵ Perinteisempi kuvaus ateneu libertari ei olisi mennyt sensorista läpi, mutta adjektiivi ”eklektinen”, monenkirjava, piti yhtä lailla paikkaansa. Kuten kyseisestä Clotin kaupunginosasta tullut anarkistihistorioitsija Abel Paz myöhemmin kirjoitti, se oli sosiaalikeskus, jossa pasifistit sekoittuivat teon propagandisteihin, jossa vaikutusvaltaiset individualistianarkistit pitivät opintopiirejä libertaaristen nuorisjärjestöjen tai läheisessä tehtaassa propagandaa ja sabotaasia harjoittaneiden CNT:n militanttien rinnalla. Siellä piti myös tukikohtaansa suuri anarkistikollektiivi Sol i Vida, joka harjoitti kasvissyöntiä, nudismia, vapaata

ohjaa ja värittää nykyisiä käytäntöjämme.

¹³ Kannattaa katsoa Chris Ealhamin kirjaa ”Anarchism and the City”. Ei kannata kiinnittää liikaa huomiota hänen ristiriitaisiin anti-insurrektionistisiin strategiaehdotuksiin.

¹⁴ CNT:n jäsen.

¹⁵ ”Ateneu” on 1800-luvun jälkipuolella alkunsa saanut tyyppillinen työväenluokkainen sosiaalikeskus, jossa työläiset ja muut saattoivat yhdessä opiskella, keskustella ja harjoittaa muuta toimintaa. ”Libertari” tarkoittaa libertaaria, joka on yleinen synonyymi anarkistille.

rakkautta ja retkiä vuoristoon aseiden käytön harjoittelemista varten. Barcelonan Mujeres Libres sai myös alkunsa kyseisestä tilasta.

Tänä päivänä Barcelonan anarkisteilla on tapana kutsua itseään epätäsmällisillä karikatyyreilla (els black bloc, els refors, els hipis) tai viittauksilla konkreettisiin paikkoihin kuten asuinalueeseen tai sosiaalikeskukseen, joissa osanottajien määrä on monimuotoinen ja muuttuu ajan kanssa, mutta muodostaa luonteeltaan tietynlaisen porukan. Tällä tavalla se täyttää väistämättömän tarpeen itsensä ja toistensa nimeämisestä, ja tekee sen stereotyyppeihin ja jopa halveksuntaan taipuvaisella tavalla, mutta myös joustavasti ja sumeasti, mikä mahdollistaa sen, että yksilöt voivat helposti siirtyä eri nimikkeiden välillä ja näin ollen edistää keskustelua eri ryhmien välillä, ei tehdä eroavaisuuksista kilpailua sovittamattomien ideologisten vastakohtien välillä.

Toista kahdesta CNT:stä on leikkisästi kutsuttu insurrektionistien syndikaatiksi, kun taas osa ”mustan blokin” anarkisteista ajattelee yhtenäisyydestä, muodollisesta organisaatiosta ja teknologisesta sivilisaatiosta sellaisella tavalla, joka saisi angloinsurrektionistit vapisemaan. Lähes jokainen anarkisti tämän päivän Barcelonassa tunnustaa CNT:n tärkeyden heinäkuun 1936 vallankumouksen mahdollistamisesta. He myös syyttävät CNT:tä vallankumouksen epäonnistumisesta. Suurin osa CNT:n ulkopuolisista anarkisteista syyttää organisaation dynamiikkaa vallankumouksellisen tilaisuuden menettämisestä demokratiasiiirtymän aikana 70-luvulla, kun cenetistoilta on tapana myöntää joitain virheitä, mutta he syyttävät valtion harjoittamaa tukahduttamista. Italialainen insurrektionismi, jonka Cordoban pankkiryöstäjät toivat Espanjaan 1996, saivat aktiivisimmat kannattajansa FIJL:stä, myöhemmin CNT:stä eronneesta nuorisjärjestöstä. CNT:n kanta tuen epäämisestä pankkiryöstäjiltä vei siltä paljon muitakin kannattajia, mutta osa on sittemmin palannut takaisin ja organisaation luonne on muuttunut vuosien varrella.

Lakon jälkilöylyissä Sabadellin (Barcelonan naapurikaupunki) CNT julkaisi tiedotteen, jossa se kritisoi CGT:n Barcelonan osastoa etäisyyden ottamisesta mellakoijiin sekä mielenosoittajien jakamisesta hyviin ja pahoihin. Tiedotteen otsikko oli ”järjestelmää, sen puolustajia sekä sen vääriä kriitikoita vastaan”, suora viittaus insurrektionistiseen klassikoon ”Sotajalalla”.

Tämän maaliskuun yleislakon pitkän historian aikana ilmenneet strategiset jännitteet eivät tarkoita riitaa kahden ideologisen navan välillä; lukijat, jotka tonkivat tekstiä löytääkseen perusteita tuollaiselle riidalle ohittavat Barcelonassa tovereiden kesken käytävät todelliset keskustelut. Tässä hahmotellut huomiot ovat nousseet paikallisista keskusteluista ja ne perustuvat nykyisiin tarpeisiin, ei abstraktiin kilpailuun.

Edellä mainitut strategiset jännitteet liittyvät yhtenäisyyteen ja sitoutumiseen. Eräs tärkeä anarkistien teoreettinen väittely koskee sitä tulisiko yhtenäisyys nähdä päämääränä vai ei. Tämä jännite ei nouse niin herkästi esiin eristyneisyyden aikana. Niillä, jotka haluavat toimia läheisryhmissä tai yleisissä ja avoimissa ryhmissä, ei ole paljoa vaihtoehtoja tilojen valinnan suhteen, ja toisten projektit näyttävät todennäköisesti varsin merkityksettöminä toisille. Eri lähestymistapoja suosivat todennäköisesti jättävät toisensa huomiotta, kun taas sisäisesti hajottavat taipumukset jäävät yleensä yhteistyötarpeen alle, koska potentiaalisia tovereita on niin vähän.

Suuren liikevoiman ja yhtymisen aikoina, kun esiin nousee monia potentiaalisia tovereita, nämä erilaiset lähestymistavat voivat kohdata ja limittyä. Tässä uudessa dynamiikassa jotkut anarkistit tuntevat tuon eron olevan luova, kun toiset näkevät sen järjestäytymisen puutteena. Jotkut uskovat pirstaleisuuden olevan vapaaehtoisten ryhmien luonnollinen ominaisuus, kun taas toiset uskovat suuremman yhteisyyden olevan luonnollista seurausta yhteistyöstä. Jotkut haluavat maksimoida mahdollisuuksien kirjon, luoda kaoottisen yhteiskunnallisen kamppailun, kun toiset haluavat koordinaatiota ja yhtenäisyyttä, kurinalaista yhteiskunnallista taistelua – tai mikäli

ei ole kurinalaisuuteen tarvittavaa voimaa tai yhteistä identiteettiä, he haluavat kaikenkattavan organisaation, joka yrittää edustaa koko taistelua.

Toinen teoreettinen kiista on tulosta siitä, että reformistiset käytännöt liitetään välittömiin huolenaiheisiin ja vallankumoukselliset käytännöt abstrakteihin ihanteisiin. Molemmat näkemykset ovat virheellisiä. Matalan taistelutason aikana välittömiin huolenaiheisiin keskittyvien anarkistien on helpointa omaksua reformistisia puhetapoja ja käytäntöjä, kun taas vallankumouksellisiin käytäntöihin sitoutuneiden anarkistien on helpompi asettaa tekonsa pitkän tähtäimen ihanteiden kehykseen. Kun suurempi joukko ihmisiä alkaa puhua välittömistä ongelmista vihasemmalla ja kompromissittomalla tavalla, jotkut vallankumoukselliset anarkistit hyppäävät vastakkaiselle navalle ja alkavat yht'äkkiä puhua välittömistä ongelmista – ja pakottavista, ehkä jopa vallankumouksellisista ratkaisuksista – ilmaisematta pitän tähtäimen halujaan ja radikaaleja analyysejaan.

Samaan aikaan toiset ylenkatsovat yleisiä kamppailuja ja vetäytyvät entistä enemmän kohti puhtaan anarkistisia projekteja. Kompromissittoman anarkististen ihanteiden tuominen välittömien ongelmien monimutkaisuuteen on kaikista vaikein vaihtoehto, näin ollen se on myös kaikista harvinaisin.

Molemmat näistä jännitteistä liittyvät siirtymään antisosiaalisen ja populistisen kannan välillä. Pohjimmiltaan tässä on kyse epäonnistumisesta (sekä valittujen että olosuhteiden pakottamien) rajojen ylittämisessä sosiaalisen eristyneisyyden aikana. Sen sijaan on paettu helpoimpaan ja pinnallisimpaan kommunikaatioon sitä mukaa, kun uusi lähentyminen on tehnyt sen mahdolliseksi. Anarkistinen populismi on tulosta siitä, kun toverit ovat hylänneet antisosiaalisen kannan hyvät vaistot mutta säästäneet sen huonot tavat.

Barcelonassa vuosien 2010 ja 2011 aikana koetussa yhdistymisessä anarkistit kohtasivat muuttuvan ympäristön ja väistämättä muuttuivat itse sen mukana. Kaikki heidän saavutuksensa tulivat osallistumisen vaiston tai strategian kautta, kun he tutkailivat uusia protestin tiloja ja osallistuivat kasvaviin yhteiskunnallisiin konflikteihin. Anarkistit ovat vaikuttaneet uusien yhteiskunnallisten liikkeiden ihanteisiin ja käytäntöihin huomattavasti lukumääräänsä suuremmalla tasolla. Samaan aikaan tehtiin useita virheitä, jotka pohjautuivat populististen ja antisosiaalisten painotusten rajoitteisiin. On edelleen mahdollista, että anarkistit tulevat pysymään näiden liikkeiden ulkopuolella, kun reformistit luotsaavat ne kohti institutionalisoitumista, tai että anarkistit kadottavat itsensä näihin liikkeisiin, hylkäävät periaatteensa marginalisoitumisen pelossa. Molemmat virheet ovat samanaikaisia ja toisiaan täydentäviä.

Syyskuun yleislakon ja 15M-liikkeen jälkeen anarkistit tunnistivat tilaisuuden työskennellä paljon suuremmissa ryhmissä. Ne muodostivat nuoran, jolla anarkistit joutuivat tanssimaan. 15M muistutti alussa laajaa yhteiskunnallista heräämistä. Kun suurin osa ei nähnyt mitään keinoa jatkaa siihen suuntaan ja palasi normaaliuden lamaantuneisuuteen, aalto heikentyi, mutta aikaisemmat yhteiskunnallisen taistelun muodostelmat olivat jääneet hajalleen. Nyt ne olivat suurilukuisempia, niitä oli enemmän, ne olivat monimuotoisempia ja ne kietoutuivat entistä enemmän yhteen.

Kesällä 2011 äkillisesti laajentuneiden yhteiskunnallisten liikkeiden väistämättömän laantumisen edessä, kun uudet protestin ja toiminnan tilat olivat edelleen laajempia ja moninaisempia kuin aiemmin – ja konservatiivisen logiikan mukaan taipuvaisempia kutistumaan eripuraisuuteen – jotkut anarkistit osoittivat populistisia taipumuksia. Pelätessään menettävänsä uuden tukensa he vähätelivät anarkistista identiteettiään ja hakivat suurempaa yhtenäisyyttä vesitetystä antiautoritaarisesta analyysistä. Toiset anarkistit pönkittivät antisosiaalisia kantojaan vakuuttu-

neina siitä, että nämä uudet monimuotoiset tilat vaatisivat periaatteellista kompromissia, kuten vaikutti tapahtuvan heidän populististen tovereidensa parissa.

Barcelonan anarkistinen tila on pirstaleinen ja kommunikoiva. Se ei ole yhdistynyt yhteen organisaatioon tai identiteettiin eikä se ole jämähtänyt erillisiin skeneihin, jotka eivät puhu toisilleen. Pirstaleisilla ja kommunikoivilla anarkistisilla tiloilla on tapana pystyä kehittämään uusia käytäntöjä ja sopeutumaan muuttuviin olosuhteisiin.

Viimeisimmän yleislakon aikana nähty anarkistinen propaganda ei ollut yhtä avoimesti anarkistista kuin aiemmin. Näin ollen se ei ollut myöskään yhtä radikaalia. Monet anarkisteille keskeiset ongelmat ja periaatteet jätettiin lähes kokonaan pois viimeisimmästä anarkistipropagandasta. Tämä aikana, jolloin yhä useammat ihmiset ovat avoimia radikaaleille ajatuksille ja rajut ehdotukset ovat välttämättömyys. Kun tilaisuus jäi käyttämättä, monet anarkistit ovat keskittyneet yhden asian propagandaan, joka korostaa tavallisten ihmisten välittömiä ongelmia: työ, terveydenhuolto, asuminen, koulutus, poliisi. He jäljittävät nämä ongelmat kapitalismiin ja valtioon, mutta tekevät sen pinnalliseen kritiikkiin rohkaisevalla tavalla, joka saattaa hävitä saman tien hyvän työpaikan myötä. Painotus on enemmän ollut eristyneisyyden välttämässä kuin rajojen koettelemisessa. Se saattaa ehkäistä tukahduttamista, mutta sen luomat suhteet ja levittämät kritiikit tulevat todennäköisesti jäämään pinnallisiksi.

Toiset anarkistit ovat vetäytyneet julkaisuihin ja toimintaan, joka on tarkoitettu vain toisille anarkisteille. Jotkut ovat tuottaneet propagandaa, joka kritisoi katoavaa hyvinvointivaltiota tavalla, joka tekee pilkkaa tuosta katoamisesta kärsimään joutuvien ihmisten vaikeuksista. Kuitenkin, se myös edistää tietynlaista voimaa ja toiminnan riippumattomuutta, mikä todennäköisesti ansaitsee jotain tunnustusta kaduilla saavutetusta voitosta.

Nämä jännitteet ovat ratkaisematta ja ne tarkoittavat enemmän tasapainoa kuin kilpailua. Kuinka voimme jakaa radikaalia yhteiskuntakritiikkiä pelottamatta ketään? Kuinka osallistumme monimuotoisiin tiloihin edesauttamatta omaa rekuperoitumistamme? Kuinka torjumme median narratiivin, ilman että lakkaamme olemasta uhka vallitsevalle järjestykselle?

Joka tapauksessa, anarkisteilla on nyt enemmän ja vahvempia suhteita kuin kaksi vuotta sitten, kuten myös voimakkaampia kokemuksia. Keskustelu on jatkuvaa. Jo nyt on ollut yrityksiä haastaa valtion pyrkimykset kriminalisointiin mellakoiden jälkilöylyissä sekä halua ottaa opiksi tuosta spontaanin raivon päivästä.

Uusia innovaatioita tulee todennäköisesti nousemaan, kun toverit muissa maissa valmistautuvat omiin yleislakkoihinsa. Nuo innovaatiot saattavat löytää tiensä tännekin. Ehkä Barcelonan epäjärjestyksen vavahtelut auttavat karistamaan muissa maissa yhä vallitsevan illuusion vakaudesta. Ehkä se osoittaa koko maailmalle, että katujen mellakoijat eivät ole järjestyksen voimien saartamia, vaan että hallitsevat luokat takertuvat katoaviin saarekkeisiin raivoavan meren keskellä.

Liite A: Selvennys vaikutusvaltaisista vähemmistöistä

Keskeinen ero vaikutusvaltaisen kapinallisen vähemmistön ja etujoukon tai populistiryhmän välillä on siinä, että ensiksi mainittu arvostaa periaatteitaan sekä horistontaalisia suhteitaan yhteiskunnassa ja yrittää levittää periaatteitaan ja mallejaan omimatta niitä, kun taas etujoukko yrittää hallita – joko voimalla, karismalla tai piilottamalla todelliset päämääränsä – ja populistiryhmä tarjoaa helppoja ratkaisuja ja eristyksen pelossa ruokkii massojen ennakkoluuloja. Populistiryhmä ei tosiasiaa koskaan pääse pois eristyksestä, sillä se vaatisi sellaisten vahvojen

suhteiden muodostumista, jotka pystyvät sietämään mielipide-eroja. Sen sijaan se vain yrittää matkia massoja.

Koska molemmat etsivät lauman lämpöä, sekä etujoukko että populistit löytävät usein toisensa, kuten stalinistit ja UGT tekivät Espanjan sisällissodassa. Tämän kumppanuuden puitteissa edellinen tulee olemaan tehokkaampi ja käyttämään jälkimmäistä hyväkseen.

Vaikutusvaltainen vähemmistö puolestaan on taipuvainen kohti antisosiaalista painotusta, koska sen idealismi törmää enemmistön periaatteettomaan käytännöllisyyteen. Sen on myös helppo vain sopeutua kiusankappaleen rooliin. Jos tämä taipumus osoittaa halveksuntaa muuta yhteiskuntaa kohtaan sekä omistautumista sen periaatteiden toteuttamiseen massoista huolimatta ja massoja vastaan, se tulee todennäköisesti löytämään yhteistä maaperää etujoukkojen kanssa, jotka saattavat käyttää heitä iskujoukkoina – kuten Lokakuun vallankumouksessa. Jos se taas ottaa helpomman antisosiaalisen polun periaatteidensa abstrahoimisesta, se tulee rajoittamaan vaikutusvaltaansa, sillä mikään sen ympärillä ei heijasta sen ihanteita tai kutsu sitä mukaan. Vain jatkuvalla periaatteiden suhteuttamisella ympäristön monimutkaisuuteen voi tuollainen vähemmistö toimia mallina sille, että toisista voi tulla toimijoita omaa ansiotaan.

Vaikutusvaltainen vähemmistö toimii resonoimalla, ei kontrollilla. Se ottaa riskejä luodakseen innostavia malleja ja uusia mahdollisuuksia sekä kritisoidakseen mukavia valheita. Se ei nauti mitään luontaista yliveraisuutta ja sellaiseen taantumiseen johtaa vain sen eristyneisyyteen ja merkityksettömyyteen. Jos sen luomukset tai kritiikit eivät innosta ihmisiä, sillä ei tule olemaan vaikutusvaltaa. Sen tarkoitus ei ole saada seuraajia, vaan luoda sosiaalisia lahjoja muiden vapaasti käytettäväksi.

Liite B: Propaganda-arkisto

Teksti lakon alla levitetystä anarkistijulisteesta

Mikä on yleislakko?

Se on järjestelmän normaalitoiminnan keskeytymistä. Se on ihmisten ja kauppatavaran virtojen pysäyttämistä. Se on järjestelmän toiminnan kannalta välttämättömien rattaiden sabotoinnista. Se on hyökkäämistä sorrostamme vastuussa olevia vastaan. Se on nykyisen paradigman puolustajien ja väärin kriitikoiden haastamista. Se on taistelua päivittäisissä tiloissamme (naapurustossa, työssä, koulussa, jne.). Se on menemistä ulos kaduille ja sen vähän jakamista mitä meillä on jäljellä: raivo, leipä ja unelmat. Se on koko sen työkalupakin käyttämistä, jonka sorrettujen historia on antanut käyttöömmme.

Yleislakko voi olla vain villi, kaikki muu on itseparodiaa. Näemme toisemme 29. maaliskuuta, kaduilla!

Lakon alla nuorison levittämä lentolehtinen

Ne on siepanneet tulevaisuutesi. Pinnallinen hyvinvointi, aikaisemmille sukupolville pakotettu amerikkalainen unelma on jotain mitä sinulle ei enää voida luvata. Ei tutkintoa, ei terveydenhuoltoa, ei asuntolainaa, ei uraa, ei autoa, ei eläkettä, ei iPodia, ei laskettelulomia. Voit unohtaa tuon kaiken. Nyt ne rakentavat sinulle seuraavaa tulevaisuutta: armoton kilpailu. Toiset onnistuvat saamaan vakaan duunin kytänä, pankkiirina, metron vartijana tai insinöörinä, toiset elävät yhdestä epävarmasta pätkäduunista toiseen jakamassa mainoslenttareita, siivoamassa turistien ja rikkaiden jälkiä, tarjoilijoina, kassoina, huorina, kokkeina, metallinkerääjinä, raatamassa rakennustyömailla tai sumentamassa silmiä näytön edessä. Toisin sanoen, omatunnottomat kusi-

päät, jotka haluavat työskennellä palkkasotilaina, rikkureina tai riistäjinä, ovat niitä, jotka tulevat pärjäämään ja kaikki muut tullaan jättämään ilman eläkettä, terveydenhuoltoa tai palkkaa.

Katsokaa tarkkaan ystäviänne. Kenet heistä häätäisitte asunnostanne maksamattomien vuokrien takia? Kenet heistä sulkisitte vankilaan varastamisesta tai huumeiden myymisestä selviytymisen viimeisinä keinoina? Kenet heistä irtaisoisitte pelkästään niiden voittojen kasvattamisen vuoksi? Nuo voittojen kasaajat tulevat hallitsemaan tulevaisuuttanne, kun kaikki rehelliset, solidaariset ja nöyrät tulevat olemaan kusessa.

Ne on tuhonneet maailman, jonka tulette perimään. Ne on myrkyttäneet veden ja ilman ahneudellaan ja välinpitämättömyydellään luonnosta. Ne on kaataneet metsät tavarahyödykkeiksi. Ne on sotkeneet ilmaston silkkaa oikutteluun ja ylimielisyyttään. Ne on saastuttaneet mieleemme autoritaarisella, pikkutarkalla koulutuksella sekä tyhmentävällä kulttuurilla. Ne on varastaneet tietämyksen siitä miten ruokkia ja parantaa itseämme, kuinka rakentaa omat talomme ja ratkoa omat riitamme. Tämän ne on tehneet sen takia, että pysyisimme riippuvaisina niiden palkkatyöstä, poliisista ja oikeusjärjestelmästä, jotta meidän ei tulisi oppia mitään muuta kuin palvelemaan ja tottelemaan niitä sekä käyttämään niiden meille pakottamia koneita, ei omia työkalujamme. Ne on saaneet historian katoamaan, jotta emme ymmärtäisi miten tämä on tapahtunut, kuinka elimme ennen kapitalismia ja kuinka voisimme elää omaa tulevaisuuttamme, joka on meidän omaa luomustamme, ei ahneiden riistäjien, autoritaarien, kiduttajien ja murhaajien tekemää.

Tämä kadonnut historia on vastarinnan historiaa, taisteluamme kaikkea esivaltaa vastaan, joka muodostaa siemenen tulevaisuudelle ilman niitä. Mutta jos ne tuhoavat koko maailman, jos ne muuttavat sen asuinkelvottomaksi paikaksi, jossa tulemme olemaan ikuisesti riippuvaisia niiden teknologiasta ja kontrollista, kenelläkään ei tule olemaan tulevaisuutta.

Poltetaan se sitten. Poltetaan niiden määrämä tulevaisuus. Poltetaan suunnitelmat, joita ne yrittää pakottaa. Poltetaan niiden epäinhimillinen esivalta, poltetaan niiden väärät viisaudet. Poltetaan kaikki valheet, jotta saataisiin mahdollisuus, edes pieni mahdollisuus, sille, että uuden maailman siemenet itävät tämän maailman tuhasta. Älkääkään luottako kehenkään muuhun kuin ystäviinne, niihin jotka osoittautuvat solidaarisiksi, jotka tuntevat raivoa. Ja kun teitä kutsutaan ”väkivaltaisiksi”, kun ne kutsuvat teitä ”järjettömiksi”, kun ne vaativat lopettamaan tai yrittävät värvätä teidät, se johtuu siitä, että ne pelkäävät menettävänsä kontrollin, tulevansa paljastetuksi pelkkinä autoritaarisina idiootteina, jotka ovat tuhonneet maailman ja tulevaisuuden.

Poltetaan se kaikki ja aloitetaan alusta, ilman niitä.

Päättymätön lakko, sabotaasin, tulen, koston sekä jatkuvan kapinan elpyminen.

”Taistelu antaa sen mitä valta vie pois!” Lakkojuliste yhdeltä asuinalueelta, jossa on listattu päivän tapahtumia.

Lakon jälkeen levitetty anarkistijuliste

Loppu tottelevaisuudelle

Teidän täytyi hakata meitä, ampua naamaan ja kaasuttaa meitä. Teidän täytyi pidättää meidät ja kohdella meitä kaltoin, vangita meidät ja eristää meidät. Teidän täytyi uhkailla meitä uusilla laeilla ja sanoa kaikille meidän olevan ”terroristeja”. Teidän täytyi tehdä tuo kaikki ja vielä enemmän saadaksenne meidät kumartamaan. Mutta kaikesta huolimatta, ette saaneet mitä halusitte.

Kaikkien uhkaustenne edessä, kaikkien käskyjen ja kiristysten edessä, sytytimme roihuja kaduille 29. maaliskuuta. Emme olleet ryhmä, meitä ei ollut 300 eikä edes 2000. Meitä oli paljon enemmän. Olimme niitä, joiden päälle talotte päivittäin ja kuvittelette, että emme puolusta itseämme. Olimme niitä, jotka puristatte kuiviin epävarmoissa työpaikoissa. Niitä, jotka ajatte kaduille kun haluatte talomme tai jos emme pysty maksamaan vuokraa. Niitä joita hallitsette kuin

resursseja, ikään kuin numeroina tilastoissanne. 29. maaliskuuta emme totelleet ja yht'äkkiä kaikki alkoi hajota palasiksi. Nyt tiedämme vahvuutemme. Tunnemme kuinka maailmanne murenee emmekä auta teitä rakentamaan sitä uudestaan.

Rakennamme mieluummin itse omamme. Loppu tottelevaisuudelle!

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

CrimethInc.
”Tuliruusu on palannut”
taistelu Barcelonan kaduista
Kevät 2012

Haettu 4.3.2013 osoitteesta: <http://takku.net/article.php/20120521154812182>
Englanninkielinen alkuperäisteksti julkaistu osoitteessa: www.crimethinc.com

fi.theanarchistlibrary.org